

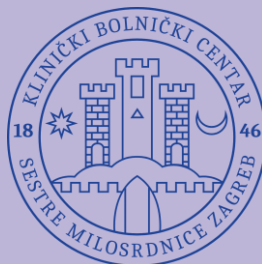
Otvorena komunikacija kao temelj palijativnog pristupa ne odnosi se samo na interakciju zdravstvenih djelatnika s osobom na kraju života. Obitelj, prijatelji, susjedi, duhovnici i ostali bliski članovi pacijenta predstavljaju trajnu potporu u palijativnoj skrbi. Uključivanje bližnjih u skrb smanjuje osjećaj straha, zaboravljanja, napuštanja i odbačenosti. Svakodnevna i dugotrajna njega bolesnog ukućana može biti izuzetno psihički i fizički naporna za ključnog člana obitelji, jer duljina života je nepredvidiva.

Teške i neizlječive bolesti mijenjaju dosadašnji način života kako oboljelog tako i članovima obitelji. Nerijetko upravo tada, obitelj postaje primarni skrbnik koji mora postići balans između osobnih i pacijentovih želja, mogućnosti i potreba. Dakle važno je također i članove obitelji tj. skrbnike savjetovati, informirati, educirati te im pružiti i osigurati pomoć u svim aspektima. Oboljenje člana obitelji dovodi do promjena u dotadašnjim ulogama i odnosima, navikama i ritualnima. Sve navedeno može predstavljati veliku prepreku i poteškoću u prilagodbi za članove obitelji te se isti smiju i moraju obratiti zdravstvenim djelatnicima za pomoć. Nedostatak znanja i potrebnih informacija dovodi do straha, zbunjenosti i šoka što u konačnici ponekad čak dovodi do stigmatizacije obitelji od osobe na kraju života.

Aдекватna i pravovremena edukacija bliskih osoba osigurava kvalitetno uključivanje članova obitelji u skrb jer isti izbjegavaju stres koji se javlja uslijed nedostatka iste.

Pod stresom članovi obitelji reagiraju, izbjegavanjem odgovornosti, suzdržanošću, napadom ili bijegom, a u trenutku povećanja tjeskobe, reakcije nadjačavaju racionalne odgovore.

Visoka razina stresa, straha i tjeskobe rezultira izražavanjem negativnih emocija, žaljenja i osjećaja krivnje što se u konačnici odražava na samog pacijenta. Zbog toga se pažnja usmjerava na osiguravanja podrške i edukacije svim članovima uključenim u skrb. Funkcionalna i stabilna zajednica uvelike olakšava i pomaže osobi u njenim posljednjim danima kada je važno osigurati najveću moguću razinu fizičkih i psihičkih potreba.



Važni ste nam...!

OTVORENA KOMUNIKACIJA TEMELJ PALIJATIVNOG PRISTUPA

“Funkcionalna i stabilna zajednica uvelike olakšava i pomaže osobi na kraju života u njenim posljednjim danima...”

PALIJATIVNA SKRB

Skrb za osobe na kraju života spada u daleko najosjetljivije područje rada medicinskih sestra i tehničara. Osim osiguravanja najviše moguće kvalitete zdravstvene skrbi, zdravstveni djelatnici koji brinu o pacijentima u zadnjim danima života imaju brojne etičke dvojbe vezane uz određene aspekte zadovoljavanja osnovnih ljudskih potreba ove skupine pacijenta pa se zbog toga sve veća pozornost posvećuje upravo psihosocijalnom pristupu.

Zbog toga je izuzetno važno unaprijediti odnos zdravstvenog osoblja prema pacijentima. Prvi i osnovni preduvjet spomenutog je komunikacija. Otvorena komunikacija, kako s pacijentom tako i s članovima njegove obitelji, predstavlja temelj palijativnog pristupa. Definirano je da komunikacija s pacijentima prije svega mora biti temeljena na povjerenju, a kako bi ishod bio takav, zdravstveni djelatnici moraju biti iskreni, otvoreni, ljubazni, prijateljski raspoloženi, empatični, strpljivi, brižni, savjesni itd. Održavanje pacijenta u iluziji da se radi samo o prolaznom oboljenju, za članove obitelji je naporna „igra“ i tada se raspoloženje prema pacijentu od iskrenog suosjećanja pretvara u neraspoloženje, što na obje strane ostavlja trajan, mučan dojam. Liječnik treba pacijenta postepeno pripremiti za oproštaj od života. To znači pomoći mu da doživi posljednju katarzu, da očuva svoje ljudsko dostojanstvo time što će u sklopu bivstva na zemlji primiti i njegov logičan završetak – smrt.

KOMUNIKACIJA

Zdravstveni djelatnici koji skrbe o osobama na kraju života moraju imati specifična znanja, vještine i kompetencije kako zbog pacijenata, tako i zbog samih sebe. Vrlo često, neverbalna komunikacija s pacijentima šalje izrazito snažne poruke. Dodirivanje ili samo držanje za ruku pacijenata može razviti veliki osjećaj sigurnosti i povjerenja. Jedna od najvažnijih vještina potrebnih u komunikaciji u palijativnoj skrbi je znati čuti i slušati. Osobe na kraju života ne gube osjećaj za pripadanjem. Oni žele znati da još uvijek vrijede, da ih se doista sluša, razumije i osjeća. Pacijenti od prve spoznaje o neizlječivoj bolesti do smrti prolaze nekoliko faza. Svaka od ovih faza karakterizirana je određenim psihosocijalnim aspektima no uvijek je važno pacijentu pomoći da shvati sebe i prihvati ono što ne može promijeniti. S pacijentom se razgovara uvijek kada ista pokaže interes za to, u suprotnom ne smijemo se nameta ili vršiti pritisak nego dati dovoljno vremena da pojedinac sam iskaže potrebu za komunikacijom.

Kada god je to moguće, pacijent treba biti maksimalno uključen u sve odluke vezane uz planiranje i provođenje trenutne skrbi. Nikako ne smijemo isključiti članove obitelji ili druge bitne osobe za pacijenta jer će oni biti izuzetno bitni kroz cijeli proces, a posebno kada pacijent više neće moći zastupati sam sebe. Holistički pristup svakom umirućoj osobi osigurava da se osoba sagleda kao individua te da se kao takvoj pristupa prema njegovim vlastitim vrijednostima, stilu i načinu života, crtama ličnosti, razini obrazovanja, socijalnom porijeklu...

Sagledavanje osobe kroz cjelovite komponente omogućava prije svega procjenu koliko je osoba sposobna primiti informacija, prihvatiti ih i razumjeti. Kada god je to moguće, omogućava se da pacijenti sami odabiru mjesto i način skrbi, primjenu medicinskih zahvata, postupaka, intervencija itd. no naglasak uvijek stavljaju na isto, a to je da ne žele patiti i trpjeti veliku bol. S osobama na kraju života je važno razgovarati otvoreno o njihovim očekivanjima, strahovima i željama. Kao i o pripremama za smrt te želji za prisustvom bliskih osoba i članova obitelji. Takav razgovor može predstavljati naporan i težak pothvat za bilo koju osobu uključenu u komunikaciju s umirućim. Osim što ovakva komunikacija zahtjeva jasnoću i razumijevanje, važno je osigurati dovoljno vremena za sve iscrpne informacije koje bi pacijentu pomogle u prilagodbi i prihvatanju novonastale situacije.

Uz informiranje o bolesti i liječenju kao najznačajnijem obliku komunikacije, davanje emocionalne podrške također je važan oblik komunikacije. Tako se pacijentu omogućava izražavanje vlastitih osjećaja, povećava se njegov doživljaj osobne vrijednosti, smanjuje se osjećaj otuđenosti i tjeskobe, ispravljaju se pogrešna vjerovanja, predrasude i neznanje, smanjuje se stanje izoliranosti, bespomoćnosti i zanemarenosti. Nesporazumi u komunikaciji ovise o pacijentovom prihvatanju. Razumijevanje osobnosti i ponašanje pacijenta pomaže u pripremi i prevladavanju zapreka u komuniciranju, što doprinosi jasnoći komunikacije. Potrebno je koristiti strukturirani postupni pristup koji osigurava uspješnu komunikaciju